

VADGESZTENYE

Aesculus hippocastanum

BOTANIKA

- A bokrétafafélék (Hippocastanaceae) családjába tartozik.
- Májusban virágzik.
- 30 m-nél is magasabbra nő, lombhullató fa.
- Levelei keresztben átellenesen állnak.
A levéllemez 5-7 levélkéből tenyeresen összetett. A levélkék 20 cm-nél is hosszabbak, visszás tojásdad alakúak, felső harmadukban kiszélesedők.
- Virágzata kúp alakú, 20-30 cm magas, felálló buga. A szíromlevelek fehérek, a tövükön sárga, majd pirosuló folttal.
- Hazája a déli Balkán és Elő-Ázsia. Hazánkban díszfaként ültetik.
- Évelő növény.

Mivel téveszthető össze?

- szelídgesztenye (*Castanea sativa*)

DROGJA: Hippocastani semen Hippocastani cortex

- Vadgesztenye mag, vadgesztenye kéreg.
- Gyógyszeripari alapanyag.
- A magot ősszel, érés után gyűjtik, tüskés burok nélkül.
- A VIII. Magyar Gyógyszerkönyvben nem szerepel.

TARTALOMANYAGOK:

- szaponinok (eszcin, triterpén-glikozidok)
- cserzőanyagok
- flavonoid-glikozidok
- keményítő

HATÁS:

- A mag drog a kapilláris erek tágulatát csökkenti, adsztringens (összehúzó hatású).
- A magban található szaponinok gyulladáscsökkentő, antibakteriális, a kapilláris rezisztenciát növelő, vénatonizáló hatásúak.
- A kéreg az érfal ellenálló képességét növeli, az UV-sugarakat elnyelve bőrvédő hatású.

ALKALMAZÁS:

- A magból előállított készítmények elsősorban vérértágulatok okozta ödémák, trombózis, visszeres lábszárfekély, vizenyők, hemorrhoidok megszüntetésére alkalmasak.
- A népi gyógyászatban különböző eredetű vérzések, reumatikus fájdalmak ellen is használták.
- A kéregdrogot a népi gyógyászat kelések, bőrbántalmak ellen használta. Ma a belőle kivont eszkulint elsősorban külsőleg összehúzó szerként alkalmazzák, illetve több napolaj- és naptejkészítményben szerepel.
- A mag drog napi adagja: 30-150 mg eszcin, illetve annak megfelelő drogmennyiség.
- A drogot házi patikában csak külsőleg alkalmazzuk.
- A drog készítményei külsőleg terhesség ideje alatt is alkalmazhatóak.

EGYÉB FELHASZNÁLÁS, ÉRDEKESSÉGEK:

- Népi nevei: bokrétafa, lógesztenye.
- A magból előállítható étkezésre alkalmas zsírosolaj, alkohol, cseranyag, valamint ragasztóanyag (dextrin) is.
- A vadgesztenye kérget régen bőrök cserzésére használták.
- Magas szaponintartalma miatt tökéletesen alkalmas mosáshoz. A magot meghámozzuk, a belét ledaráljuk, a darálékot vékony harisnyába vagy vékonyabb zsákba töltve tegyük a mosógépbe.

Felhasználása kozmetikumokban:

- Házi kivonat is készíthető belőle (GAV).
- Elkészítése: A barna héjat lehántjuk róla, majd lereszeljük (vagy felvágjuk apróra, vagy leturmixoljuk ízlés szerint), majd felöntjük glicerin – alkohol – víz 1:1:1 arányú elegyével.
- Néhány naponta forgassuk, keverjük át.
- Kivonatolási idő kb. 1 hónap, utána leszűrjük.
- A kész kivonat használható a vénás keringést támogató készítményekben.
CSAK KÜLSŐLEG!

Vadgesztenyés arcvíz rozáceaás bőrre (is)

Mennyiség: 100 g / 2 fő; 50 ml-es szórófejes üvegbe

Hozzávalók:

- 81 g hamameliszvíz
5 g vadgesztenye-kivonat
5 g zöldteakivonat
4 g niacinamid
3 g panthenol
2 g Leucidal
- Elkészítés:
- A felhasznált eszközök legyenek egészen tiszták. Mivel az arcvizet Leucidallal tartósítjuk, hogy még a legérzékenyebb bőr is jól tolerálja, elengedhetetlen, hogy fokozottan ügyeljünk a higiéniára a készítés során. Tegyük minden eszközt konyhai papírtörlőre. Készítsük ki a receptben szereplő anyagokat.
- A hamameliszvízhez mérjük hozzá a kivonatokat, majd oldjuk fel benne a niacinamidot. Ezután adjuk hozzá a panthenolt és a Leucidalt.
- A kész arcvizet töltsük tiszta, szórófejjel ellátott üvegbe, és feliratozzuk.
- Az arcvizeket használhatjuk önállóan kisebb szennyeződések lemosására, vagy egy többlépcsős arcápolási rutin részeként, valamilyen más arclemosóval megtisztított bőr tonizálására. Az arcvizek kiválóan alkalmasak a bőrtípusoknak megfelelő vízőldékony hatóanyagok bőrbe juttatására is.
- Ez a finom, gyümölcsös illatú arcvíz összehúzó, tonizáló hatása mellett nyugtatja és erősíti az érzékeny rozáceaás bőrt. Gyulladáscsökkentő, antioxidáns és szerkezetjavító hatóanyagai csökkentik az irritációt, ugyanakkor a káros külső hatásokat ellensúlyozva lassítják az idő előtti öregedési folyamatokat. A mélyebb bőrrétegek szerkezetét erősítő és gyulladáscsökkentő niacinamid az érfalak rugalmasságát fokozó vadgesztenye-kivonattal együttműködve csökkenti a pirosodásra való hajlamot.
- Forrás: Cosmio

ELLENJAVALLAT, FIGYELMEZTETÉSEK:

- Veseelégtelenség, nagyobb sebfelületek esetén használata tilos.
- Esetleg szájon át történő alkalmazásánál szaponintartalma a gyomor nyálkahártyáját erősen izgatja.
- Nyersen elfogyasztott termései halálos mérgezést is okozhatnak.

Önellenőrző kérdések:

- Mi a vadgesztenye termés fő hatása gyógynövényként?
- Ehető a termés?
- Házipatikában alkalmazható? Ha igen, hogyan?
- Mivel téveszthető össze a ez növény?
- A termésén kívül más része is alkalmazható?

Önellenőrző kérdések:

- Mi a vadgesztenye termés fő hatása gyógynövényként? **A vénás keringés támogatása.**
- Ehető a termés? **NEM, halálos mérgezést okozhat a fogyasztása.**
- Házipatikában alkalmazható? Ha igen, hogyan? **Igen, külsőleg, a kivonata.**
- Mivel téveszthető össze a ez növény? **A szelídgesztenyével.**
- A termésén kívül más része is alkalmazható? **Igen, a fa kérgét, és a virágát is fel lehet használni.**

+ 1: Keresd a hibát a képen!

A kép forrása: pixabay.com

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Dr. Kéry Ágnes (szerk.): Gyógynövényekkel az egészségért (KIT, 2002.)
- Bernáth Jenő (szerk.): Gyógy- és aromanövények (Mezőgazda Kiadó, 2000.)
- Dános Béla: Farmakobotanika 3.; Gyógynövényismeret (Semmelweis Kiadó, 1998.)
- Dr. Szőke Éva: Gyógynövénytől a gyógyításig (Semmelweis Kiadó, 2019.)
- Tóth László: Gyógynövények, drogok, fitoterápia (Debreceni Egyetemi Kiadó, 2010.)
- Prónai István József: Ehető, Gyógy- és mérgező növényeink (Szeged, 2021.)
- Fotó 1. oldalon: By User:Kilom691 - Original book source: Prof. Dr. Otto Wilhelm Thomé Flora von Deutschland, Österreich und der Schweiz 1885,
- További fotók: pixabay.com